

KOROŠKI SLOVENEK

Naroča se pod naslovom: „Koroški Slovenec“,
Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.
Rokopisi se naj pošiljajo na naslov:
pol. in gospod. društvo, Klagenfurt, Viktringer-Ring 26.

List za politiko,
gospodarstvo in prosveto

Izhaja vsako sredo. — Posamezna številka 15 grošev.
Stane četrletno: 1 S 50 g; celoletno: 6 S — g
Za Jugoslavijo
četrletno: Din. 25.—; celoletno: Din. 100.—.

Kod in zakaj se umika domači živelj južne Koroške

Dunajski manjšinsko-statistični zavod pri-
naša v svojem zadnjem delu Statistisches
Handbuch der europäischen Nationen
nalitaten poleg drugih številk tudi podat-
ke o številčnem nazadovanju slovenske manj-
šine na Koroškem. Knjiga primerja izid glaso-
vanja z rezultati deželnozborskih volitev leta
1923 in 1927 ter sklepa iz teh števil na rapidno
nazadovanje Slovencev na Koroškem. Sicer
knjiga obenem prizna neupravičenost in nepra-
vilnost takega postopanja in sklepanja, ker na-
vaja obenem, da številke deželnozborskih vo-
litev nikakor ne nadomestijo rezultatov ljud-
skega štetja in se mora k številu volilcev poli-
tične stranke Slovencev prišteti še glasove slo-
venskih volilcev drugih dveh strank. Knjiga
zaključuje takole: Kljub temu, da je nazado-
vanje za 44% v zadnjem desetletju možno edi-
nole v izrednih slučajih, kažejo tudi številke
ljudskega štetja leta 1910, primerjane z letom
1923, negativni razvoj slovenskega koroškega
življa.

Naša misel k številkam je predvsem ta, da
govorijo jasno o pristranski izvedbi postavnih
določb za ljudsko štetje in o nepravilnosti po-
stopanja. Narodi ne umirajo v desetletjih za
petdeset odstotkov. Raznarodovalno delo ubija
sicer narodno zavest, a ne ustvarja nove, druge
zavesti. Raznarodovalno delo ubija stanovsko
zavest našega kmeta, ga žene z grude v tovar-
ne in mesta. Kmetiški rod svoj narod-
nostne spremembe v enem ali dveh
rodovih; dokler je na svoji zemlji,
življi iz tisočletja. Odvzemi mu pa zem-
ljo in ga napravi za odvisnega delavca, tedaj
mu ubiješ tudi zavest narodnega občestva. Do-
bro ve celovški Heimatbund, da mora našemu
kmetu najprej prodati zemljo, da ga more po-
tem nadomestiti z nemškim življem. Slovenski
proletarizirani delavec pa ostane navezan zgolj
na del svojih rok in mora slediti v kraje, kjer
se mu delo ponuja. Odrigan od svojih si išče o-
pore v novem krogu.

Prestavljanje narodnih mejnikov proti jugu
je le igranje, ki izraža željo in ne dejstva. Ra-
znarodovalni proces se vrši z raz-
lastitvijo našega ljudstva sredi
naše doline in sredi najboljše naše
vasi. Da primerjamo zadnja tri ljudska štetja,
ki obsegajo razdobje petdesetih let, po občinah
in njihovem prebivalstvu, tedaj dobimo po-
vsem nove rezultate, ki osvetlijo naš položaj z
nove strani in določujejo bodočo smer našega
narodnega dela. Naj govori par števil iz naših
občin:

Ljudsko štetje (šteje prebivalcev)	1869	1890	1923
Brdo	1566	1511	1319
Goriče	595	643	603
Št. Štefan	2045	2039	1632
Blače	635	633	505
Podklošter	2755	3669	4078
Šmerče	2234	2404	1921
Bistrica (pri Straji vasi)			618
Straja vas	2631	2232	1134
Bekštanj	3349	3684	4039
Wernberg	2120	2399	2103
Bistrica v Rožu	1453	1752	1635
Podljubelj	1670	2275	1687
Borovlje	2088	2307	3027
Šmarjeta	1174	1278	1037
Medborovnica	1289	1141	979
Svetna vas	897	961	868
Sele	991	1070	971
Kotmarja vas	1236	1283	1362
Hodiše brez Otoka	1575	1753	1112
Grabštanj	1928	2158	1847

Ljudsko štetje (šteje prebivalcev)	1869	1890	1923
Žrelec	1275	1250	1275
Bilčovs	806	824	772
Medgorje	1091	1087	905
Radiše	768	755	650
Št. Tomaž	1627	1608	1353

(Korekture občinskih mej niso upoštevane, ker
splošne slike bistveno ne izpremenijo.)

Še bi lahko številke nadaljevali in povsod
bi nastala ista slika: Naš kmetiški živelj
se seli polagoma iz goratih in izra-
zito kmetijskih občin v mesta in v
industrijske kraje. Selisel ljudstvo
k železnici in k tovarnam, izselju-
je se v tujino. Pri Zili raste okolica Šmo-
hora in Podkloštra. Zgornji Rož ohranja število,
kjer se dolina industrializira. Največji prirastek
na ljudstvu zaznamujeta boroveljska občina in
celovška kotlina, medtem ko imajo šmarješka,
medborovniška, radiška in medgorska občina
rapidno nazadovanje števila svojih občanov.
V Podjuni pada število počasneje.

Za ljudstvo ni v teh številkah nikakega o-
čitka. Neposredno so razlogi umikanja z zemljo
gospodarskega značaja. Gotovo, taisti proces
se vrši v manjši meri širom vsega sveta, koder
prebiva kmetiško ljudstvo, ojačen je ta proces
v alpskih dolinah in tu predvsem v goratih in
ubožnih krajih. Ti neposredni razlogi so neren-
tabilnost gospodarstva, zmanjšanje delavcev
in poslov, težava dela. Prva tragika tega pro-
cesa pri nas je ta, da je naš domači živelj pri-
siljen se udinjati v službo tujim gospodom-pod-
jetnikom, in da tam množi število industrijske-
ga delavstva, kjer živi svoje nesamostojno,
borno življenje, ali pa si mora iskati kruha v
daljni tujini, odkoder se je potem tako težko
vrniti nazaj med svoje. Število slovenskega
ljudstva raste v absolutni meri, a pada na do-
mačih posestvih in v kmetijskih občinah.

Svoje korenine pa imajo razlogi za obsež-
nost bega z grude in izseljevanja našega življa
globlje: naš rod se z nemškim delom
sistematično odtujaše svojem
življenju, zavestno se ga pušča v
nezadovoljstvu in nepoučenosti.
Največja tragika tega žalostnega odstavka iz
življenja našega koroškega ljudstva je v dej-
stvu, da ima sosednji gosposki rod, ki je mo-
čan v svojem javnem in zasebnem uradništvu,
v svojih trgovcih in svojem podjetništvu, da ima
ta sosednji rod, ki ima v rokah ves aparat, ki
naj bi služil vsemu ljudstvu in njega gospodar-
stvu, tako proketo malo smisla za to bole-
st koroškega kmeta. Morda bi bilo baš v današnji
krizi, katere posledice bodo govorile še jasnejšo
besedo, res že na mestu, da bi se opustila misel
odtujenja naše mladine od življenja in dela
domačega sveta in vsaj začasno se ukinil načrt
nemške ekspanzije na naš račun. Kateri od
Nemcev se upa trditi, da služijo naprimer pode-
želske šole s svojim učiteljstvom, nemški uradi
in korporacije s celim deželnim kulturnim sve-
tom vred, da služi deželni upravni aparat času
in potrebi našega kmetijskega ljudstva?

Sirota je država, ki je hotela v notopferju
pokazati vsaj svojo dobro voljo za pomoč, če
najde v svojih lastnih ljudeh za to svojo misel
tako malo smisla. Medtem ko se sama bori za
lastni obstoj, katerega ogroža neprijazni ji del
državljanov, jači naša dežela s svojim zavest-
nim nerazumevanjem položaja našega kmetij-
stva baš taisti sedanjemu državnemu in gospo-
darskemu ustroju neprijazni del s tem, da nas
pošilja v njegov tabor kot volilca. Le predober
je račun avstrijske socialdemokracije, in sedaj
lahko gleda z mirnim očesom razkroj v gospo-
darstvu, rastočo nezadovoljnost med ljudstvom
in brezuspešni trud državnih voditeljev. In na
Koroškem ji cvete pšenica, Menda je tudi se-

danji deželni glavar zadnji starega kova. To
so sadovi raznarodovanja, to je
prokletstvo zlega dejanja.

V dalšem pogledu so izgledi južnokoroške-
ga kmetijstva in našega življa v bodoče torej
ti: Z desetletji in petdesetletji se bo praznila
zemlja in osredotočevalo ljudstvo ob tovarnah
in železnicah ter tu množilo industrijski prole-
tariat, število izseljencev bo rastlo. Končno
točko sedanjega razvoja bo pokazal gospodar-
ski preobrat kontinenta in države. Naša trdna
vera pa je, da bo do tedaj ohranil vsaj najboljši
del našega kmetijskega ljudstva kljub vsej krizi,
neprilikam in nerazumevanju od strani sosedov
v deželi svoje zdravo pojmovanje gospodar-
skih ciljev. Iz tega pojmovanja se bo rodilo
preko nemške buržoazije in birokracije novo
gospodarstvo.

Pri živčnih bolečinah, glavobolu, proti-
nastih in revmatskih bolečinah so Toga-
tablete neprekosljive. Učinek se pojavi takoj,
brez škodljivih postranskih učinkov. Vprašajte
Vašega zdravnika. V vseh lekarnah. S 2,40.
1/6

Velikodušna Amerika.

Kakor vlada gotov red v naravi, mora vla-
dati tudi med človeštvom. Narodi sveta naj bi
sličili koncertnemu zboru — da govorimo v sli-
ki —, kjer se v svoji nalogi in svojem poslan-
stvu medsebojno izpopolnjujejo in družijo v eno
samo harmonijo. Iz svoje sebičnosti pa so na-
rodi kršili to večno zapoved, eden se je hotel
povzpeti nad drugega, drug drugemu trgajo
zemljo in se hočejo okoriščati na sosedov ra-
čun. Tako je moral koncertni zbor izzveneti v
strašno disharmonijo svetovne vojne, medna-
rodna solidarnost se je pričela rušiti, svetovno
gospodarstvo je zašlo na pot v propast.

Že vstaja v svetu bojazen, da se zruši prvi
del svetovne gospodarske stavbe in potegne
ostali del za sabo v razvaline. Gospodarski po-
ložaj vseh evropskih in izvenevropskih držav
je močno oslabljen, v Nemčiji pa, ki nosi danes
vse posledice strašne svetovne disharmonije
zadnje vojne, je tik katastrofe. Vsaka vojna in
še prav posebej svetovna vojna uničuje narod-
no bogastvo, odteguje cela leta delazmožni del
naroda produktivnemu delu — samo Nemčija
je imela v vojni nad 13 milijonov vojakov —,
poljedelstvo mora nazadovati v intenzivnosti in
dohodku pridelovanja, industrija uničuje s pro-
izvodnjo vojnega materiala najprej ljudi in po-
tem še sebe, država obuboža in je v svojem
celotnem razvoju vržena za petdesetletje nazaj.
In kot je že pravica na svetu, je morala prema-
gana Nemčija poleg vsega tega zla odstopiti
rodovitna polja na vzhodu Poljski, svoje pre-
mogovnike in rudokope na jugu Franciji, odvze-
ta ji je bila vsa trgovska mornarica in zasežene
njene kolonije z vsem tam naloženim kapitalom.
In k vsej tej izgubi se je morala Nemčija antant-
nim državam obvezati v plačevanje reparacij v
znesku nad sto milijard mark. Tri četrtnine teh
reparacij služijo antantnim državam v kritje
njihovih dolgov Ameriki. Samo od 1. aprila
1931 do 31. marca 1932 bi morala Nemčija pla-
čati 1,8 milijarde mark in od teh eno milijardo
Ameriki. Vsa teža posledic in obveznosti se
predoči, če pomislimo, da sta celi dve prihodnji
generaciji nemškega naroda obsojeni v znatno
ubožnejše življenje in v letno odplačevanje re-
paracijske svote iz lastnega dohodka.

V očigled neznosnemu položaju nemške
države potem ni čuda, da je celotno nemško
gospodarstvo obsojeno v stalno hiranje. Kon-
zum zastaja, ker primanjkuje sredstev za kupo-
vanje, zato raste nadprodukcija in brezposel-
nost. Med narodom se širi nezadovoljnost od

dneva do dneva in si išče izbruh v ekstremnih gibanjih hitlerjancev in komunizma. Ni čuda, da je bila država še zbog demagoške agitacije tirana tik do revolucije. Seveda tudi položaj ostalega sveta nikakor ni rožnat, kvečjemu znosnejši. Prejasno postaja, da so tudi narodna gospodarstva v medsebojni organski vezi in da bodi naloga vodilnih krogov v prvi vrsti, da včlenijo narodna gospodarstva v organizem svetovnega gospodarstva in se nikakor ne zapirajo pred ostalim svetom s carinskimi zidovi.

V to današnje vrvenje razburkanih duhov je vrgel svojo besedo in veljavo ameriški predsednik Hoover. Kot je stopil nekoč njegov prednik Wilson pred svetovni forum in izpregovoril samostojno besedo malih, podjarmljenih narodov, tako je zastavil sedaj ameriški predsednik ves svoj vpliv in dosegel pri zainteresiranih državah sveta, da se je dal letošnji obrok reparacijskega plačila Nemčiji nazaj v posojilo.

To je velikodušna poteza Amerike in ostalih upniških držav, da se Nemčiji da poldruga milijarda do 30. junija 1932 kot posojilo, da njeno gospodarstvo ne izkrvavi, marveč si iz lastnih sredstev opomore.

Nedvomno ne ugaja ta ameriška velikodušnost vsem strujam nemškega ljudstva. Zaupnica sveta pa je onemu delu nemškega naroda, ki svoje bodočnosti ne išče v tretji nemški državi in ki ne trka na svoje nemštvo, a z zaničevanjem gleda na ostale narode sveta. Morja bodo znali velikodušje nenemških narodov posnemati tudi naši radikalni celovski krogi. Na vsak način pa je sedaj na Nemcih, da pokažejo še oni svojo dobro voljo za širokodušnost in ljubezen do drugih narodov.

POLITIČNI PREGLED

Avstrija. Vroče je na Dunaju in poslancem se mudi na počitnice, zato pa tako hitro kujejo eno novo postavbo za drugo. V zadnjem času so se predvsem bavili s Kreditnim zavodom, s plačarino in brezposelnostjo. Zakon o brezposelnem zavarovanju in podporah je dobil že 27. dodatek. Pa se naj kdo spozna pri teh postavah. Pod 17 let stari delavci bodo dobili brezposelnostno podporo le tedaj, če ne morejo živeti brez podpore. Sezonski delavci bodo dobivali podporo samo od začetka decembra do konca marca, zato pa bodo morali plačevati veliko višji prispevek med zaposlitvijo. To je gotovo pravično, ker sezonski delavci na dan več zaslužijo nego delavci, ki delajo celo leto. — Vlada je predložila parlamentu načrt, ki omogoča upravi zveznih gledališč, da odpove vse pogodbe in tako izniči visoke plače pri državni operi in pri dunajskem grajskem gledališču. — Vlada je pristala na predlog finančnega odseka, da se dovoli letos za cesti Labud—Pliberk in Kotmara vas—Zoprače prispevek v višini 500.000 S. To je menda dodatek k plebiscitnemu daru.

Vatikan in fašizem. Spor, ki je nastal med papežem in Mussolinijem radi razpusta katoliške akcije, še sedaj ni poravnal. Najnovejša vatikanska nota italijanski vladi vsebuje med drugim odločno zahtevo, da se prekliche prepoved katoliških organizacij, da se vrnejo zaplenjeni arhivi in da se poravna škoda, napravljena povodom fašističnih demonstracij. Vatikanska nota povdarja, da ne gre za osebno zadoščenje za papeža, ampak za načelno razčiščenje mnogih vprašanj. Nota zahteva, da se prelože dokumenti, na podlagi katerih je italijanska vlada mogla obdolžiti katoliške organizacije protidržavnega delovanja. Končno izreka nota zadovoljstvo, da je na obeh straneh želja po obnovi pogajanj. Vendar so pogajanja mogoča šele, ko bodo v noti izražene zahteve izpolnjene. — Predzadnje nedeljo se je obrnil papež z okrožnico na ves katoliški svet. Okrožnica ostro obsoja preganjanje katoliških organizacij in našteva nasilnosti proti pripadnikom katoliških društev in napade fašističnega časopisja na papeža in cerkvene ustanove. Dalje ostro obsoja zadnji neuradni odgovor italijanske vlade na pritožbe stolice in pravi, da je neupravičen; odklanja obtožbo, da so katoliške organizacije vodile protifašistično agitacijo in povdarja, da je katoliška akcija popolnoma nepolitična, kar je temelj njenega delovanja. Papež zaključuje, da namerava italijanska vlada monopolizirati prosveto in vzgojo mladine in naglašja, da je to težnje v nasprotju s pravicami družine in cerkve. — Z ozirom na to je fašistič-

ni tisk uprizoril novo gonjo proti Vatikanu, ter se v političnih krogih sodi, da pride do prekinitve diplomatskih odnosov v najkrajšem času. Katoliška cerkev je svetovna sila in Mussoliniju nazadnje ne bo preostalo drugega, kakor da se s papežem pobota.

Sporazum dosežen. Po dolgi in težki pogajanji med Francijo in Ameriko je bil dosežen sporazum na tej osnovi: Prekine se plačevanje vojnih dolgov in reparacij od 1. julija 1931 do 30. junija 1932. Nemčija bo še naprej plačevala Franciji nezavarovani del reparacij, toda Francija ga bo odstopila mednarodni banki za reparacije, a ta bo za to vsoto izdala bone in jih posodila Nemčiji. Zneski, ki izostanejo v tem letu moratorija, se bodo povrnil v 10letnih obrokih od 1. julija 1933. Hoover je sprejel tudi francoski predlog, po katerem naj glavne osrednje banke s pomočjo banke za mednarodna izplačila organizirajo pomožno akcijo za one evropske države, ki bi zaradi odgoditve reparacijskih plačil preveč trpele. Nemčija porabi te prihranke za okrepitev svojih finanč. Nemška vlada pravi, da nemški narod kljub temu ne sme prenehati z varčevanjem, ker je zvišanje kakršnihkoli izdatkov v državi v letu moratorija nemogoče. Hooverjevo leto mora služiti obnovi nemškega gospodarstva in preko tega gospodarskemu sodelovanju sveta. Sporazum je zelo ugodno vplival na borzo in je povpraševanje po nemških papirjih zelo naraslo. Angleška vlada skliče v najkrajšem času konferenco v London, da se uredijo točke, ki jih niso rešila pogajanja v Parizu. Kmalu za tem se vrši v Parizu konferenca vseh držav, ki bodo podpisale sporazum, da se uredi tehnična stran izvedbe. Nemški tisk že govori o političnem uspehu, ki je važnejši od gospodarskega. Ta uspeh leži v tem, da najde dogma (neizpodbitno pravilo) o svetosti pogodb zagovornike samo še pri Francozih. Stem navajljajo Nemci, kar je povedal pred leti nemški državnik, da so pogodbe samo krpe papirja. Naj Nemci tukaj nikar ne letajo previsoko, zakaj kdor visoko leta, nizko pade, kakor so padli po svetovni vojni, ki so jo povzročili. Ali bo mogla tudi Avstrija ogreti na ognjičku te mednarodne akcije svoje malo juhe, je še veliko vprašanje.

DOMAČE NOVICE

Skrbi pliberškega župana. Pod tem naslovom piše „Arbeiterwille“: Pliberški župan ne more mirno spati, kakor vsi ljudje, ki mnogo mislijo. Mogoče prihaja nespečnost pliberškega župana tudi od njegove navade, da škili preko meje, namreč preko jugoslovanske meje. Neprenehoma usmerja svoj skrbljiv pogled tja, če ni tam kaj „sumljivega“. Kolikorkrat Jugoslovani koncentrirajo čete, se skrči srce pliberškega župana. Razburjena brzojavka na avstrijsko ministrstvo zahteva „varstvo za ogroženo mejo“. S strani Jugoslovancev je vsekakor brezobzirno, da uprizarjajo vojaške vaje, ne da bi se ozirali na skrbljivega župana; žal se proti tem navadam vojaške monarhije trenutno ne da napraviti ničesar, in mi se moramo zadovoljiti s tem, da jih smatramo za notranje zadeve sosednih držav. Zakaj se je pliberški župan obrnil na republiko za varstvo? Baj je privilegij Hei-

PODLISTEK

Planine.

„Mama, mamica, samo danes naj še grem! Glej, kako krasen je planinski svet, kako vzvišen v svoji blesteči belini nad mrko vsakdanjostjo, nad umirajočimi doli!... V planinah je življenje, je radost, mir — da, mir je tam!“

In mati mu je dovolila.

Ponoči je naletoval sneg in pobelil planine. Zjutraj so se lesketale kot milijoni biserov, kot solze v solncu...

Zjasnilo se je.

Veselo se je vzpenjal od skale do skale. Lahke so mu bile noge, tako lahke kot bi hitel v objem sreče. Nekako otožno mu je bilo v duši. Saj je obljubil, da gre danes zadnjikrat... Materinski skrbnost in ljubavi mora žrtvovati svoje planine, tako lepe, ljubljene.

In kakor bi se poslavljaj od starih znancev in prijateljev, se je ustavljal vsak hip in zrl s sanjavimi očmi v daljavo, v bleščeče vrhove mogočnih velikanov.

matschutza, da brani domovino. Kje je veleoblastni glavar s svojimi „junaki“? Če bi bili Jugoslovani istotako razburjeni kakor pliberški župan, bi morali istotako telegrafično zaprositi Beograd za varstvo pred Glavarjevimi možicli, ki uprizarjajo še vedno pohode. Mi zato lahko mirno rečemo, da se „ogroženo ozemlje“ v resnici po nobenem drugem ne ogroža, kakor po „Hahnenschwänzlerjih“ z njihovimi pohodi, kvečjemu še z otroško razburjenostjo pliberškega župana. — Vsaka druga pripomba k temu je čisto nepotrebna.

Hudo neurje v Zilski dolini. Takega dneva Zila menda še ni doživela, kakor dne 7. t. m. Prvo in v kratkem presledku drugo neurje s točo, ploho in viharjem je zadelo občini Šmohor in Brdo. Toča je bila debela kot golobja jajca, mestoma še debelejša. Uničena je kornjača in žita tako, da se je moralo vse pokositi. Sadno drevje je trpelo do 80 odstotkov. Pritoki Zile so prestopili bregove in vzele s seboj kamenje, les, sploh vse, kar je bilo dosegljivo. Gozdna drevesa so padala in se lomila kot vžigalice, mnogo poslopij je bilo razkritih. Šmohorska elektrarna je bila močno poškodovana ter je ostalo mesto brez luči. V Blačah je voda poplavlila več hiš in obkolila živino na paši. V Brdu je udarila strela v Gojcingerjevo poslopje in ga vpepelila. Državnozborni poslanci so pri zvezi vladi takoj zaprosili za pomoč.

Celovec. („Grof Zeppelin.“) Že lani okrog 10. oktobra bi se imel pokazati nad mestom, a je priletel šele dne 12. t. m. opoldne. Iz Friedrichshafna je odletel o polnoči in pristal ob pol desetih na letališču v Aspernu, kjer so vstopili nekateri gostje, nakar je čez eno uro nadaljeval polet na Koroško, Štajersko in Gradiščansko. Celovec je bil ves v pričakovanju in že zjutraj je romalo veliko ljudi na razgledne točke v okolici. Okrog pol ene se je iz Labudske doline preko Velikovca prišedši pokazal nad mestom, ki ga je zelo nizko trikrat preletel. Dalje je letel preko Vrbskega in Baškega jezera na Beljak in Osojsko jezero ter nazaj preko Dravograda, Maribora, Gradca na Gradiščansko, Aspern in Friedrichshafen, kjer je pristal po polnoči. Prevozil je 902 km s povprečno brzino 115 km na uro. Navdušenje v mestu je bilo velikansko in na pozdrave prebivalstva z robci so odgovarjali potniki v gondoli s koroško zastavo in frankfurtarce. Deželni glavar Kernmaier je pozdravil Zeppelina potom celovske radio oddajne postaje. Njegov pozdrav je izzvenel v željo po priključitvi. Dobil je kratek previden odgovor od dr. Eckenerja. Splošno se more reči, da je bil polet nekaka manifestacija za priklopitev. Slišati si mogel v mestu, kako so celovski nacionalisti povzdigovali nemški narod nad vse druge narode, češ, da zmorejo kaj takega pač samo Nemci in nemška tehnika. Nemci se še vedno miso otreli te zmotne misli, da so prvi na svetu in da so vsi drugi narodi na svetu samo radi njih, da jim služijo in jih občudujejo. Temu pravimo mi veledomišljavost, ki je neka vrsta bolezni. Je vprašanje, ali je bil ta polet toliko vreden, kolikor je morala prispevati država za ta luksuz v času težke gospodarske krize. Grof Zeppelin je 236,60 m dolg, 33,50 m visok in vsebuje 105.000 kubičnih metrov plina. Zgrajen je iz aluminija in ga goni 5 motorjev, ki proizvajajo 2750 konjskih sil. Vsekakor pa je

Tesno mu je bilo v duši ob misli — danes zadnjikrat...

Pod navpično steno je obstal. Pot je vodila mimo na levo v velikem ovinku. Že večkrat je bil splezal po tej steni na ravnico, ki je ležala nad njo. Tako krasen razgled je tam. Tu se bo poslovil od svojih prijateljev...

Stena je bila noledenela. To ga ni oplašilo. Pogumno se je vzpenjal od oprijema do oprijema. Odpočil si je. Samo še tisto preveso mora premagati — in potem bo vžival v lepoti, v miru.

Naprej!

Prevesa je bila poledenela... Zaman so iskali prsti zadnjega oprijema, moči so pešale. In spomnil se je, kaj je obljubil materi — da gre danes zadnjikrat, da, zadnjikrat...

Zamolčko je zabobnelo, utrnula se je senca in izginila v prepadu...

Svetlo je sijalo solnce, nebo se je sklanjalo modro nad belimi vrhovi, ki so sanjali svojo pesem tihote, miru.

O, kako solnčna je bila njegova zadnja pot — izpolnil je obljubo...

zračnega velikana vredno pogledati. — K tej prilici je izdala „Neue Freie Presse“ posebno Nemčiji posvečeno prilogo. Minister dr. Schöberl piše v tej prilogi: „Triumf nemškega duha, ki ga predstavljata iznajdba grofa Zeppelina in junaška zmaga nad ozračjem, ki je utelešena v dr. Eckernerju, naj nam bo opomin in poziv, da ne držimo križem rok vsaj dotlej, dokler ne bo gospodarstvo Nemčije in Avstrije zopet na višku.“ V nadaljnjem pravi, da more prinesiti rešitev svetovnemu gospodarstvu samo ukinitve reparacij.

Obirsko. (Kje je pravica?) Grof Thurn v Železni Kapli ima za Obirsko gozdarja Walterja, ki si je v teku let prisvojil čudne navade, ki bijejo v obraz vsaki postavi in se dajo različno tolmačiti. Gozdarji so povečini tujci in so le redki slučaj, da bi bili naklonjeni domačemu prebivalstvu. Posestnik Vah pase na Kozlaku svoje ovce in živino. Na njegov gozd meji grofov gozd, v katerem se istotako pase živina. Plotov seveda ni. Pa sta znašli dve Vahovi ovci s tremi jagnjeti preko meje v grofov gozd. Gozdar je ovci zasačil in kratkoma ustrelil ter vrgel potem v globok prepad. Sličnih slučajev imamo zaznamovati več. Walter je ustrelil že prej enkrat 2 ovci, ki sta prišli preko jugoslovanske meje in predlanskem eno ovco na Senkovi planini, ki je prišla s Šajde. Gozdar kmeta Vaha o tem dogodku ni obvestil. Strel je slišal drugi kmet ter šel za odmevom in srečal gozdarja. Na vprašanje mu je gozdar povedal, da je ustrelil dve ovci in pokazal čisto drugo smer. Dva dni je moral vsled tega Vah iskati svoji ustreljeni ovci, dokler ju ni našel v težko dostopnem prepadu. Kupovati mora žito in gotovo bi raje jedel ovčje meso nego suh kruh. Omeniti moramo, da prihaja na kmečko posest tudi Thurnova živina in bi morali kmetje to živino postreliti, če je takšna postava, kakor se je izgovoril grof Thurn, in če veljajo postave za vse enako. Z ustrelitvijo dveh ovc je bil posestnik Vah plačan za usluge, ki jih je storil gozdarju, da mu je namreč vse zoral in pomagal z vprežno živino, in ničesar računal. Vah utrpel seveda občutno škodo. Zdi se, da bi gozdarji in veleposestniki najrajše pregnali domače ljudstvo, da bi mogli gojiti v gozdovih divje koze in jelene. Priporočali bi politični oblasti, da se za take slučaje zanima.

Glinje. (Romanje na Macen.) Vsem, ki bi radi pohiteli na Macen pri Glinjah, naznanjamo, da se obhaja tam dne 26. julija god sv. Ane z božjo službo, ki se začne ob 1/2 10. uri. Upamo tudi, da nas bodo tedaj razveselili naši glinjski cerkveni pevci (moški zbor) in nam zapeli lepih pesmi. Da bi nam le nebo naklonilo tedaj lepo vreme!

Bitčovs. (O čebelarjih.) No, kako pa kaj muha? Tako slišiš pogosto vpraševati med čebelarji. Odgovori so različni, pa jih nekaj tukaj omenimo. Prezimile so čebele še povoljno. Ponekod jih je seveda nekaj tudi poginilo. Precej zgodaj so čebele že zasedle prednjo satovje, pa je prišel konec aprila in začetkom maja mrzli piš, in so vsi čebelarji tožili o nazadovanju ljudstev. To je moralo biti tudi vzrok, da je zelo malo rojev. Le redki so pri nas čebelarji, ki bi se mogli hvaliti s številnimi roji. Vigredna paša je bila dobra, v kolikor so dali travniki, a pogosti dež pa je slabo vplival na medenje smreke. Ali kljub temu je večina čebelarjev zadovoljna, ker pač ve, da vse dobro na svetu pač ne more biti.

Gozdjanje. (Poroka.) G. Franc Lesjak v Gornji vasi ni hotel več samotariti in si zato izbral družino v osebi Marije Lepušić ter jo peljal pred oltar, da bosta skupaj gospodarila na lepi kmetiji. Da bi prav dolgo in zadovoljno živela skupaj, to je naša želja!

Sele. (Smrti.) Če v listih zaporedoma bereš dopise o smrtnih slučajih, se ti zdi, da koroški Slovenci samo umiramo. Zato iz Sel navadno ne poročamo dosti kaj o smrti in pogrebi. Danes pa naj bo izjema! Naznaniti moramo namreč smrt moža, ki je bil osebno ali vsaj po imenu znan daleč na okoli. Po daljši bolezni je 7. julija preminul Franc Roblek, bivši p. d. Gros, neumorno delaven in skrben gospodar, značen mož, slovenska korenina, veren in velik dobrotnik cerkve. Od blizu in daleč so prihiteli znanci spremit ga k zadnjemu počitku. Z domačim g. župnikom sta opravila zadušno bogoslužje tudi čgg. dekan Singer iz Kaple v Rožu in kaplan Repnik iz Železne Kaple. Bog bodi rajnemu Grosu bogat plačnik! — Na fantovski dan 29. junija pa se je precej nepričakovano hitro poslovil od nas fant Lipej Kovač, po po-

klicu mizar. Zapuščen in sam na svetu, dve leti deloma pohabljen, ni imel pravega doma. Zdaj je našel miren počitek v materi zemlji. Požarna bramba mu je tvorila na potu h grobu častno spremstvo, in fantje pevci in godci so se poslovili od njega z žalostinkami. Bodi mu zemljica lahka!

Drobne koroške novice. Dne 4. t. m. so zabeležili na Koroškem 5923 podpirlanih brezposelnih. Število se je v enem tednu pomnožilo za 33. — Mihaelu Hriberniku v Št. Primožu v Podjuni je nekdo ukradel 2 zlata poročna prstana, 2 dvojna šilinga, staro srebrnino in obleko v skupni vrednosti 265 S. — Mlekarnar Laimer v Velikovu je napovedal konkurz. Bodo pa zopet okoliški kmetje, ki so dobavljali mleko, utrpeli veliko škodo. — Dne 22. junija je udarila strela pri Štravsu v Galiciji skozi dimnik v štedilnik. Tri ženske in nekaj otrok je zračni pritisk pometal na tla, gospodinja pa je bila poleg tega še opečena. Dne 1. t. m. pa je udarila strela v gališki farovž. Telefon in radio sta uničena, ljudem v kuhinji pa se ni pripetilo posebnega. — Dne 5. t. m. je nekdo vlomil v bekštanjsko železniško postajo. Tatovi so odnesli 43 S 98 g in več tovornih listov. Isto noč je bilo vlomljeno tudi v postajališče Mlinare. Vlomilci so dobili samo 50 grošev, dočim znaša stvarna škoda 25 S. — Kakor čitamo v nemškem listu, je upravitelj stanovanjske hiše za carinike v Pliberku neki Rozman, ki ima služkinjo Vurdej, kateri je prepovedal, da govori slovenski. List dobro pripominja: Ta možki ima strah, da bi ta neznatna, do najvišje mere hišnemu upravitelju podvržena delavka carinarnico poslovenila. — V Hodišah so 5. t. m. blagoslovili motorno brizgalno. — Kamenjski most je do preklica zaprt za vozove in avtomobile. — V Glinjah bo od 17. do 28. t. m. na strelišču ostro streljanje vojaščine. — Mizar Rupert Hohenberger v Vernbergu je napovedoval konkurz. — Celovški župan ima prav lepo plačo. Dobi na mesec čez 1000 S, pred redukcijo po komisariju pa je dobival do 1300 S. Pa tudi županovi namestniki se lahko posvetijo popolnoma občini, ker se že da prav dobro živeti s to plačo.

DRUŠTVENI VESTNIK

Ob obletnici Zdravkove smrti.

Zdravko! Poln mladostnega idealizma si se vrgel v svet, razsiral si bogastvo, ki ti ga je položil v naročje On, v svojem iskanju si zašel v najgloblje življenske probleme in iz jasnosti svojih zadnjih dnevoev si pisal fantom svoj testament. Na dom in družino svojo si bil prirastel in v ljubezni do očeta in sester si postal ljubosumen skoroda na lastnega brata. Iz tvojih smrtnih potez je še bila razbrati sreča zadnjih dni, ko je sedel oče ob tvoji postelji in si se ti z njim pogovarjal v polzavešni in ga vabil — domov. Domačo vas in njeno tisočletno zgodovino si poznal bolje od šentjakobskih korenin. Z boleščjo si gledal razdvojeno ljudstvo, skušal si celiti in iskal si bratov in sester v vsaki hiši. Tako lahko si v zadnjih dneh govoril o svojem pogrebu in grobu, ker si se čutil varnega v domači zemlji ob strani matere, katero si v svojem obupnem klicu po njej tako globoko doživel.

Pred leti si pisal v posmrtnici rajnim študentom, naj nam grobovi ne tulijo in naj obupno ne plakamo. Saj je vse žitje in bitje boj, in srečen je, kdor je izvojeval. Zato koroška mladina ne veruje, da si šel i ti med nebeške kore himne pet in da si pustil s svojim telesom razpasti tudi svoje energije, delo in ljubezen. Saj že celo ve koroška mladina, kako ji je ustvariti vez s teboj, ki si storil prvi korak v rešitev vsega slovensko-koroškega ljudstva. Poslušala bo tvojo besedo fantom od fare in tako tebe ohranila sebi.

Zdravkov testament.

Fantje od fare, združite se!

Karl Marks, veliki laži-prerok zadnjih desetletij, je kakor gorečo bakljo v izsušeni svet vrgel očarujočo besedo: Proletarci vsega sveta, združite se! Združite se vi, ki ste lačni in žejni in izkoriščeni, v neprodno proletarsko delavsko fronto, da si osvojite zemljo in nje zaklade in si nasitite lačna telesa! In zares, lačni proletarci vsega sveta se družijo v silovito, razredno armado in so začeli brezobzirni boj za vsakdanji kruh, ki jim manjka, medtem ko

ga poseda peščica kapitalistov v izzivajočem izobilju. Krut in brezobziren je bil in je še ta boj združenih krušnih proletarcev. In ni bil brez zmage ta boj. Toda mnogo zločinov in krivic se godi v tem boju, celo človeška kri je tekla v potočkih in potokih. In vsa ta svetovna revolucija besni zato, ker se po telesnem kruhu hrepeneči proletarci z združenimi močmi borijo za golo materijo! Mi, fantje od fare, nismo proletarci. Še nam daje Bog naš in zemlja naša vsakdanjega kruha. Še je vsak dan večkrat pogrnjena miza v naših domovih. Toda, fantje, vprašajmo dušo svojo, dušne zmožnosti svoje, ali niso gladne, izpraznjene, izsušene, po večji popolnosti hrepeneče? Po kruhu hrepene naše duše, ki ne vzraste iz zemeljskega prahu, ampak zori na božjih njivah večne Resnice. Pa tega kruha jim manjka, doma ga ni, tam je ves plesniv, v šoli se nam je podajal v netečni obliki, v domači cerkvi se nam reže dosti pičlo, in še tedaj ne pridemo po njega... Fantje, odkrito se vprašajmo, ali nismo postali proletarci, ne krušni, pač pa dušni! Ali ne vidimo, kako si kopičijo naši sovrstniki v mestih po šolah, univerzah, tečajih in čitalnicah duševne zaklade, mi pa postajamo bednejši od dne do dne in se moramo pustiti izkoriščati od duševno bogatejših? Ali nam ne velja mnogo bolj kot nekdanj Karla Marksa klic delavcem, klic ob dvajseti uri: Duševni proletarci, združite se! Združite se v svoji stanovski armadi, v stanovskih zvezah, ki naj postanejo najmočnejši bataljoni v kraljestvu Luči, za katero se bori velika svetovna Katoliška akcija! Združimo se fantje vseh naših fara pod zastavo Zmagovalca nad temo, ki vodi iz groba k življenju, iz dušne smrti, duševne revščine k zakladom vekovite Resnice in Pravice. Združimo se fantje od fare v eno fantovsko družino, ki se s sklenjenimi močmi v resnem izobraževalnem delu bori za nasičevanje in obogatitje bednih in gladnih fantovskih duš.

Bodimo enega srca in enega duha, kakor bratje v prvi krščanski občini. Vse nam bodi skupno v življenju naših, dosedaj tako osamljenih in zato tako oslavljenih src in duš. Tukaj bodimo komunisti, dušni zakladi naši so in naj še bolj postanejo skupna last, bogatiti se moramo eden ob drugem. Ob tihih urah si zbira fant iz knjige življenja, iz kotičkov svojega srca, življenske vrednote. Skupni sestanki so potem dragocene ure izmenjavanja, razdeljevanja, podružabljenja teh dragocenih produktov, dragocenejših od materialnih produktov Marksove proletarske armade.

Zato pa čujte, fantje od fare, naš slovesni proglas: Vsak fant od fare, ki hoče s častjo nositi to ime, ki hoče nasititi svojo gladno dušo s kruhom prave vere in zdrave krščanske prosvete, naj se čimprej uvrsti v našo armado fantovskih zvez! Kdor se izloči iz tega odrešeniškega fantovskega udruženja, naj ve, da je obsojen na vedno večjo dušno revščino in da bo prej ali slej izključen iz častne skupščine fantov od fare!

PROMESE

na
gradbene srečke (Baulose) izdaje 1926

Žebranje 15. avgusta.

Cena S 6.—

Glavni dobiček S 150.000

J. PROKOPP

BADEN, N.-Oe., Hauptplatz Nr. 17.

7

Torej fantje od fare, združite se! Dušni proletarci smo in gremo skupaj vsi v boj za naš duhovni komunizem, pred nami vihra zastava od mrtvih vstalega Kralja veseljstva!

Št. Janž v Rožu. (Koncert.) Dne 5. t. m. smo se v lepem številu sešli pri Tišlarju v Št. Janžu, da prisluhnemo glasovom nanovo izvežbanega šentjanskega moškega pevskega zbora in brenku strum tamburašev „Bisernice“ iz Celovca. Brez pretiravanja moramo priznati, da smo se čudili pevskega zbora, ko je tako mojstrsko izvajal spored pesmi, na katerem ni manjkalo tudi jako težkih in umetnih. Če se upoštevata kratka polletna doba, odkar se novi

zbor vadi, moramo pač zboru in pevovodji prav iz srca čestitati. Pa tudi tamburaši „Bisernice“ zaslužijo vso pohvalo. Zdelo se nam je, kot bi gledali pred sabo tamburaše iz dobe pred letom 1914, ko se je tudi „Bisernica“ ponasala z izvrstnimi tamburaši. Vsa čast Vam, fantje, da ste neoziraje se na desno in levo korajžno prišli za godala in napeli na njih strune, ter se pričeli tako marljivo vaditi, da morete že nuditi občinstvu tako vrl nastop, kakršen je bil ta v Št. Janžu. Le tako vrlo naprej, naši fantje pevci in tamburaši! Naj doni iz vaših grl in zveni raz vaših tamburic zvok naše slovenske pesmi ter budi in drami naše rojake širom Koroške in naj jim pove, da koroški Slovenci še niso izumrli, ampak da še živijo in se prebujajo!

GOSPODARSKI VESTNIK

Sv. Oče ocenjuje gospodarski način velepodjetnikov.

K izdaji enciklike sv. Očeta gotovo ni dovedel samo jubilej štiridesetletnice Leonove okrožnice „Rerum novarum“, marveč predvsem žalostni gospodarski položaj na celim svetu, ki kriči po prenovi in prevratu. Enciklika govori o družabnem redu, zopetni njegovi upostavitvi in dopolnitvi, ocenjuje današnje razmere in išče vzrokov sedanji krizi. Ta enciklika, katere pomen današnja doba še sploh ni mogla razumeti, bo tudi nam veliki tekst v razmotrivanju socialnih in še posebej gospodarskih vprašanj.

V naslednjem podajamo papežovo oceno sodobnega kapitalističnega (velepodjetniškega) gospodarskega načina predvsem v očigled dejstvu, da pronicajo sence modernega gospodarskega režima tudi že v naše kmetijsko gospodarstvo in tod često ustvarjajo škodo, ki odtehta morebitno korist.

Napačno je, če udinjajo velepodjetniki delavce, da podredijo celotni obrat in vse gospodarstvo svoji lastni postavi in osebni koristi, ter se ne ozirajo pri tem ne na dostojanstvo delavčeve osebe ne na družabni značaj gospodarstva in ne na občo dobrobit in občo pravico. Velik del ljudstva, posebno kmetijski stan, ki šteje večji del vsega prebivalstva, gospodarji na drug način in si služijo kruh pravično in pošteno. Vendar pa se čutijo koristni in škodljivi vplivi velepodjetniškega gospodarskega načina tudi že v vsem ostalem gospodarstvu in v toliko gre nam še posebej beseda.

Značilno je v gospodarstvu velikih podjetnikov, da razpolaga z velikanskim kapitalom, veliko silo in gospodarsko močjo, a se nahaja v rokah par ljudi, ki često niso niti imejtelji kapitala, marveč samo njegovi upravitelji. Temu se pridružijo oni, ki razpolagajo z finančnim kapitalom ter določujejo posojila in njihovo razdelitev po lastni volji. S posojili obvladajo krvni tok vsega gospodarskega telesa. Gospodarski življenski element imajo tako v svoji pesti, da se nikdo ne upa proti njim ziniti besede. Boj za nadvlado v gospodarstvu vede do boja za moč nad državo, ki postane tako sužnja interesom malega števila velepodjetnikov. Ta boj končno vede do meddržavnega gospodarskega boja, kot ga vidimo danes.

Zahteva velepodjetnikov po gospodarski svobodi je dovedla vse gospodarstvo v suženjstvo. Želja po dobičku se je stopnjevala do nebrzdanega stremjenja za dobičkom. Država je morala podrediti v lastno škodo svojo pravo nalogo gospodarskim interesom nekaterih. Zato je izgubila država, ki naj bi služila nepristranski obči blaginji in pravici, ves svoj ugled med državljani, ker je postala sužnja sebičnih interesov velepodjetništva. V mednarodnem življenju pa je iz iste svobode nastal pretiran nacionalizem in imperializem gospodarskega značaja na eni ter pogubljivi internacionalizem ali nadvlada finančnega kapitala na drugi strani.

Pomoč je le možna, če se znajdejo podjetniki in delavci v pravcu obče pravice in v pravi krščanski ljubezni. Državi naj se zopet odredi skrb za obči blagor vseh in ji podredi gospodarska svoboda in moč velepodjetnikov. Le na ta način se bo ustvaril temu delu družabnega življenja, katerega tvori gospodarstvo, pravičen in zdrav red.

RAZNE VESTI

Drobne vesti. V Perchtoldsdorfu sta trčila skupaj dva vlaka dunajske cestne železnice: 30 oseb je bilo ranjenih, od teh 7 težko. — Kreditni zavod zaposluje 298 funkcionarjev, 768 uradnikov in 222 uradnic, skupaj 1288 uradnikov. Je že težko obstojati zavodu, ki ima tako armado uradnikov. Upajmo, da bo novo vodstvo število nekoliko znižalo. — Znani pučist major Pabst se je vrnil iz Italije v Inomost in se bavi s preselitvijo v Nemčijo. Od Heimwehra se je popolnoma odtegnil. — V vročih dneh porabi Dunaj na dan: 125 vagonov umetnega ledu, 700.000 l piva, 70.000 l kave, 20.000 l mleka in 80.000 steklenic sodavice. — V prvem polletju je poskusilo na Dunaju samomor 1633 oseb: v 553 slučajih se je samomor posrečil, v 1080 pa ne. — Koncem decembra 1930 je bilo v naši državi prijavljenih 68.138 avtomobilov. — Amerika: Pri proslavi ameriškega državnega praznika je bilo 200 ljudi ubitih, nad 1000 pa ranjenih. Največ nesreč se je pripetilo pri raznih ognjemetih, mnogo ljudi pa je izgubilo življenje ali pa dobilo hude poškodbe pri neštevilnih avtomobilskih nesrečah. — Vročina v Ameriki je zahtevala že 1450 človeških žrtev. Vročina je povzročila veliko škodo na žetvi in med živino.

— Ostale države: V Hirsonu na francoskem so bile letalske tekme. Večje potniško letalo se je dvignilo z 20 potniki v zrak in krožilo nad letališčem. Nenadoma pa je nastal defekt v motorju in letalo je treščilo sredi množice na tla. Dočim so potniki in pilot dobili le lažje poškodbe, je bilo v množici 5 ljudi ubitih, 20 hudo in nad 100 lažje ranjenih. — V Madridu na Španskem je prišlo do krvavih izgrediv brezposelnih. Več sto brezposelnih je vdrl v največje hotele in gostilne, pregnalo goste in osebe je ter se polastilo jedi in pijače. Šele z orožjem je bilo mogoče razgnati demonstrante. — Iz Šanghaja na Kitajskem poročajo, da so zaradi velikega deževja nastale v pokrajini Kwantung velike poplave. Okoli 4000 ljudi je pri tem našlo smrt. Gmotna škoda je velika. — Po zadnjih podatkih ljudskega štetja ima London z okolico 12 milijonov prebivalcev. — V Pingjangu na Koreji je prišlo do težkih protikitajskih nemirov. 80 Kitajcev je bilo ubitih, 170 Kitajcev in 3 japonski policisti so težko ranjeni. Policija je aretirala 150 oseb. Množica je razdejala 100 kitajskih hiš, gostiln in trgovin. Pohištvo in blago je množica znosila na ulico in ga zažgala. — Romunska vlada pripravlja zakon o znižanju uradniških plač za 50 odstotkov. Zakon bi stopil v veljavo že meseca septembra. Med uradništvom se opaža gibanje za stavko, ako bi ta zakon v resnici stopil v veljavo. — V okolici Perugia in v nekaterih občinah florentinske pokrajine v Italiji so se pojavili ogromni roji koblic, ki so povzročile po poljih ogromne škode. Po cestah v onih krajih so kobilice tako na gosto, da morajo celo avtomobilisti voziti z zmanjšano brzino. — Češkoslovaške velebanke in veleindustrije so pokrenile akcijo za znižanje visokih plač svojih vodilnih uradnikov. Živnostenska banka in Škodovi zavodi so že sklenili, da bodo znižali vsem onim ravnateljem, ki imajo letno nad 100.000 Kč plače tako, da ne bodo presegale 100.000 Kč. Ostalim višjim uradnikom se bodo plače znižale za 10 odstotkov. Te plače, ki se zde Čehoslovakom previsoke, se ne dajo primerjati s plačami pri Kreditnem zavodu, ki znašajo do 80.000 S. — V zaporih blizu Slovne v južni Bolgariji so jetniki, ki so se vračali z navadnega izprehoda, nenadoma napadli jetniške čuvaje, jim odvzeli orožje in osvobodili zaprte tovariše. Straža je takoj pričela streljati na upornike, ki so že zbežali iz zaporov. Pri hudi bitki je bilo 5 kaznjencev ubitih in ranjenih na obeh straneh mnogo oseb. Ko so jetnike prešteli, so opazili, da jih je veliko zbežalo v mesto.

Tudi Turčija štedi. Zgledu mnogih evropskih držav, ki so začele energično štediti, se je zdaj pridružila tudi Turčija. Njen finančni minister je pred kratkim izjavil v parlamentu, da je treba z vso resnostjo rešiti vprašanje revizije uradniških plač, hkratu pa odpustiti vse nadštevilno uradništvo. Armada državnih uradnikov je prevelika, zato jo bodo že 1. avgusta začeli krčiti. Seveda je ta napoved finančnega ministra povzročila med uradniki razburjenje

in Kemal paša, pri katerem so se uradniki zglašili in ga prosili pomoči, je izjavil, da ne more posredovati in storiti zanje nič, ker je treba v prvi vrsti popraviti državne finance.

Največji čebelnjak na svetu. V dolini, ki se razteza od Libochova do romantičnega kraja Dube na Češkoslovaškem, je bila sezidana nova moderna palača za čebele, ki je edinstvena glede velikosti in moderne uredbe. V tej palači je prostora za 140 panjev. Sezidana je v orientalskem slogu z visoko centralno kupolo, vsa iz betona, vse stene, zunaj in znotraj krasno poslikane — delo češkega umetnika Jaroslava Miška, ki je sam tudi že dolga leta vnet čebelar. Čebele so razvrščene v treh nadstropjih, seveda v najmodernejših panjih. Obsežni travniki in nepregledni gozdi akacij nudijo čebelarom dovolj hrane in zagotovijo obilega medu. Izletniki in strokovnjaki iz vse republike in iz inozemstva prihajajo občudovat to znamenitost. Tako si je ogledal čebelnjak tudi Rabindranath Tagore. Vsi strokovni listi, tudi inozemski, poročajo o novi stavbi in z zanimanjem sledijo poizkusom, s katerimi se hoče tudi v češko čebelorejo uvesti švicarski način reje kraljic v vališču s skupno medenico. Rošinov čebelnjak ni bil zgrajen, da bi donasal dobička, temveč služi izključno v znanstvene svrhe. Lastnik se že sam bavi celo vrsto let z znanstvenim delom o čebelah, ki obeta biti velikega pomena za nadaljni razvoj čebeloreje. Navadnega človeka pa bo predvsem zanimala ureditev velikega poslopja. Marljive čebele letajo v gostih trumah okoli panjev. Kakor oblak zakrivajo modrino neba. Ako ne upoštevamo panjev v okolici, ki služijo kot nekakšne podružnice, in panjev, ki so namenjeni za rejo kraljic, domuje v palači 140 rojev. Vsak roj šteje v poletnih mesecih okoli 50.000 čebel, v palači prebiva torej nič manj kot 7 milijonov čebel — število polovice prebivalcev Češkoslovaške.

SMOLOVO ŽGANJE (pristen domač pridelek) prodaja 113
VALENTIN KROPIVNIK, BILČOVŠ, pošta Felstritz im Rosentale

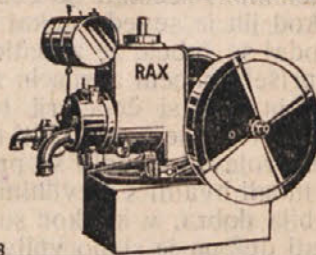
POSESTVO IN GOSTILNA

se da V NAJEM ZA DOBO TREH LET. Posestvo obsega 6 oralov polja, 2 orala travnikov in velik sadni vrt. Sodni okraj Rožek. Gostilna z vso opremo se da tudi posebej v najem. Cena po dogovoru. Naslov v upravi l.

VINCENC KRENOS

izprašani podkovni in kovaški mojster za vozove, trgovanje s stroji, LOGA VAS, POŠTA VELDEN AM WÜRTHERSEE

Prodaja najbolj znanih bencinskih motorjev „Rax“ po originalnih tovarniških cenah. Strokovni nasveti in pojasnila zastoj.

Kranilnica in posojilnica pri Devici Mariji na Jezeru v Brevaljah,
Mežiška dolina, Jugoslavija

se priporoča vsem,

ki imajo trgovske zveze z Jugoslavijo,
za vsakovrstne denarne transakcije.

Denar se tudi lahko varno naloži pod ugodnimi obrestmi.

Urađuje se vsak delavnik.
Na vprašanja se odgovarja brezplačno.